

Arbeids- og sosialdepartementet

7. mars 2018

Vår ref. 529136

Deres ref.

Statsbudsjettet 2019

NITO er Norges største organisasjon for ingeniører og teknologer med over 86 000 medlemmer. Våre medlemmer arbeider i alle sektorer. De siste tre årene har mange medlemmer vært arbeidsledige i kortere eller lengre perioder.

Arbeidsledighet

Arbeidsledigheten er på vei ned både i befolkningen generelt og blant ingeniører. Det er en positiv utvikling. NITO har likevel en klart høyere andel ledige i dag enn vi har hatt historisk, så selv om ledigheten har gått ned er vi ikke tilbake til den situasjonen vi hadde før våren 2015.

Om lag halvparten av våre medlemmer som er ledige har vært arbeidssøkere i mer enn 12 måneder. Flere har av disse har vært ledige i mer enn 104 uker og har således mistet retten til dagpenger. NAVs tall viser at det er sterkest vekst i langtidsledigheten blant ingeniører i Rogaland og Hordaland. NITO frykter at mange av disse står i fare for å varig falle utenfor arbeidsmarkedet. Disse må få utviklet sin kompetanse til de kravene arbeidsgivere etterspør. Kompetanse er ferskvare, det blir derfor vanskelig for disse å komme inn igjen på arbeidsmarkedet etter en lengre periode på dagpenger.

Til tross for økende langtidsledighet svarer hver tredje arbeidsgiver NITO har spurt i sin Behovsundersøkelse for 2018 at de opplever at det er vanskelig eller meget vanskelig å rekruttere den ingeniørkompetansen de har behov for. Tre år frem i tid antar over 40 prosent av de spurte at det vil være vanskelig å rekruttere den ingeniørkompetansen de trenger.

Regjeringen bør derfor åpne for en prøveordning hvor arbeidsledige som har mottatt dagpenger i mer enn seks måneder får muligheten til å ta fag på universiteter og høgskoler, som NAV mener kan kvalifisere til arbeid. Utdanning skal ikke være til hinder for søken etter arbeid i studietiden. Slik at ledige får en reell mulighet til å tilpasse sin kompetanse til arbeidsmarkedets behov. Stortinget anmodet regjeringen om å utrede muligheten for dette i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet 2018, og regjeringen bør følge opp Stortingets ønske snarest og senest gjennom budsjettet for 2019.

Det er viktig å rette tiltak spesielt mot langtidsledige. De siste årene har flere fått muligheten til å komme inn i arbeid igjen ved hjelp av lønnstilskudd. Også fremover må lønnstilskudd brukes aktivt for å få langtidsledige med høy kompetanse tilbake i arbeid.

Økt bruk av NAVs mentorordning i kombinasjon med lønnstilskudd kan være et viktig virkemiddel for virksomheter som ønsker å ta inn personer med potensiale til å fylle en stilling, men som trenger veiledning for å kunne utføre arbeidsoppgavene fullt ut fra dag en. Vårt inntrykk er at denne muligheten i mange tilfeller ikke godt nok kommunisert til potensielle arbeidsgivere.

Selv om mange virksomheter går bedre økonomisk etter at oljeprisene har steget, er det fortsatt mange bedrifter som har behov for å omstille sin virksomhet inn mot nye markeder. Mange av disse

har ikke bæreevne til å både å gjøre de investeringene i produktutvikling og utstyr samt å gi ansatte kompetanse til å klare omstillingen til nye oppgaver. Det er derfor viktig at tilbudet om støtte til bedriftsintern opplæring (BIO-midler) styrkes de kommende årene. Det bør også vurderes om kriteriene for å få BIO-midler bør forenkles da flere virksomheter opplever de som mindre attraktive for sin virksomhet.

Vi ønsker også å gjøre departementet oppmerksom på at vi har sendt en henvendelse til Helse- og omsorgsdepartementet i anledning statsbudsjettet for 2019. I innspillet skriver vi.

«NITO, Sunnaas Sykehus og Norway Health Tech ønsker å kartlegge kompetanse- og oppgavebehov for ingeniører i sykehusene, og samtidig sikre smidig overgang for arbeidssøkende til sykehus. Det er fortsatt mange ledige ingeniører og vi tror at det er behov for disse i sykehusene.

Prosjektet skal munne ut i modeller for hvordan verdifull kompetanse blant ingeniører kan brukes til å skape mer innovasjon og digitalisering i helsesektoren. Vi samarbeider med flere utdanningsinstitusjoner som vil tilpasse mulige etter- og videreutdanningsmoduler, slik at arbeidsledige raskt kan dekke sitt mulige kompetansegap og kan utføre relevante oppgaver i sykehusene.

Vi ber derfor støtte til et slikt pilotprosjekt, kr 2 mill., for raskest mulig oppstart».

NITO ber også ASD være en pådriver for dette prosjektet slik at det kan bli realisert.

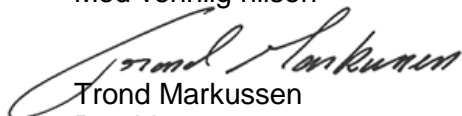
Fagforeningsfradrag

Den norske modellen med trepartssamarbeid mellom arbeidslivets parter og staten har vært en bærebjelke for den økonomiske suksessen i Norge. For at modellen skal ha legitimitet er det viktig at oppslutningen både på arbeidstaker og arbeidsgiversiden er høy. I de siste årene har vi sett at oppslutningen og arbeidstakersiden har kommet under 50 prosent. Det gir grunn til bekymring. Staten har en klar interesse av et velfungerende arbeidsliv hvor trepartssamarbeidet har stor legitimitet. Vi ber derfor om at fagforeningsfradraget økes i takt med reguleringen av grunnbeløpet i folketrygden fremover.

Styrking av Arbeidstilsynet

Det er viktig med godt fungerende tilsynsorganer på arbeidslivsområdet. Arbeidstilsynet skal rette sin hovedinnsats mot de virksomheter som har største utfordringer med å opprettholde et fullt forsvarlig arbeidsmiljø. Dette har ført til at tilsynet i flere år i sterkere grad har rettet seg mot useriøse virksomheter og arbeidsmiljøkriminalitet. Innsatsen mot sosial dumping og det useriøse arbeidslivet må økes ytterligere i 2019. Det er viktig at denne oppgaven styrkes i når vi ser en økning av bruken av løsere tilknytningsformer og mer midlertidighet i arbeidslivet. Også det mer seriøse arbeidslivet har behov for tilsyn, kontroll, samt veiledning og et synlig Arbeidstilsyn. Det er derfor viktig med en økning av bevilgningene til Arbeidstilsynet utover antatt lønns- og prisvekst i statsbudsjettet for 2019 til 660 millioner kroner over kap. 640.

Med vennlig hilsen

Trond Markussen
President

Steinar Sørli
Generalsekretær